

**Susan
Smit**

**DE
WED
AN
DE
LIEFDE**

LOTGEVALLEN VAN EEN ROMANTICA

Inhoud

	VOORWOORD	6
1	DATEN. WERP DE NETTEN UIT	8
2	SEKS. DE LAGE LUSTEN	28
3	MANNEN. DOE MIJ DIE MAAR	42
4	JONGE LIEFDE.	
	BEGINNERSGELUK EN BEGINNERSFOUTEN	60
5	HARTZEER. WEER ALLEEN	82
6	SINGLE AVONTUREN. BEZINT EER JE BEMINT	102
7	DUURBETAALDE LIEFDESLESSEN.	
	JE DRAGEN BERIJDEN	118
8	EXEN. SPOKEN UIT HET VERLEDEN	132
9	IK HEB JE GEVONDEN.	
	HET AVONTUUR VAN DE LANGE RELATIE	144
10	ZELFLIEFDE. 'THE GREATEST LOVE OF ALL'	162
11	VOORTPLANTEN. OP DE BABYWOLK	176
12	WANNEER GAAN JULLIE TROUWEN?	200
13	LIEFDE VAN DE BRON.	
	ALS EEN MOBIELTJE IN DE OPLADER	210

Voorwoord

Als schrijver voel ik me soms een woordzoeker. Minutenlang kan ik in mijn werkkamer rondrentelen op zoek naar *le mot juste*. Van het juiste woord op de juiste plek vinden maakt mijn hart een sprongetje. Even klopt de wereld. Dat sprongetje ontbreekt als het woord dan wel past bij wat ik in gedachten had, maar te groot is om de lading precies te kunnen dekken. Zo'n woord is als een magazijn vol spullen van uiteenlopende vorm en snit. Als je het gebruikt, weet niemand welk van die spullen je bedoelt.

Zo is het met het woord 'liefde'. Het begrip is zo gangbaar, zo vaak gebruikt en misbruikt met zoveel verschillende bedoelingen en betekenissen, dat het hol is geworden. Toch is er geen alternatief. **Liefde is liefde is liefde.** Het woord mag dan aan inflatie ten prooi zijn gevallen, waar het voor staat zal nooit minder waard worden. Het is het meest begeerde en bezongen goedje dat er is.

Liefde dus. **Ikzelf heb verreweg de pijnlijkste en meest glorieuze levenslessen in liefdesrelaties geleerd.** In de ene na de andere valkuil ben ik gestapt. Liefde zoeken op de verkeerde plekken, alleen mijn opgesmukte versie durven tonen, de ander willen redden, zijn waardering nodig hebben om me goed te voelen, me beschermen met een dikke, onneembare muur, me verliezen in projecties en fantasieën; roep het maar en ik heb me er schuldig aan gemaakt. Godallemachtig, wat ben ik vaak en diep met mijn neus in de modder gevallen, maar niets daarvan had ik kunnen en willen missen en ongetwijfeld ligt er nog het nodige lesmateriaal op me te wachten.

De liefde, en dan vooral de romantische variant, is het aspect van ons leven waar we het meest kwetsbaar zijn. We vestigen er al onze hoop op. Liefde moet ons extatisch geluk, verterende passie en veilige koestering brengen, eventueel bekroond met een rijtje blozende nakomelingen. Ga er maar aan staan.

Die botsing – want botsen zal het – van wensfantasieën met de werkelijkheid biedt enorme mogelijkheden tot inzicht, zelfkennis en persoonlijke groei. Rainer Maria Rilke schreef in *Brieven aan een jonge dichter*: 'Liefhebben van mens tot mens: dat is misschien wel het moeilijkste wat ons is opgelegd, het hoogste, de laatste proef en beproeving, het werk waarvoor al het overige werk slechts voorbereiding is.'

Dit boek is een weerslag van mijn lotgevallen in de liefde – steeds met mezelf als uitgangspunt, zonder de jongens en mannen die mijn partners waren te zeer bloot te geven of af te vallen. Ik bedank hen voor alles wat ze me hebben bijgebracht en afgeleerd, gewoon door te zijn wie ze zijn.

PS Ik heb het in dit boek steeds over 'hij' en 'zij', omdat dit op mijzelf van toepassing is en het de leesbaarheid ten goede komt, maar ik besef dat liefdes tussen 'zij' en 'zij' en 'hij' en 'hij' net zoveel geluk en getob opleveren.

BLIND DATE

Het is alweer jaren geleden dat ik mijn ogen in een ziekenhuis heb laten checken en als mijn opticien dat hoort, drukt hij me een folder van een oogartsenpraktijk in de handen. Zes mensen in geruststellend witte jassen lachen me vriendelijk toe boven de slogan: 'U krijgt de zorg en aandacht die in onze ogen zo gewoon is!'

In de wachtkamer doe ik wat iedereen doet: ik stort me op de roddelbladen. Tot mijn schrik zie ik mezelf tijdens een rodelopermomentje afgebeeld met het rapportcijfer 5 naast mijn hoofd. 'De leerachtige legging is bij de jeugd helemaal in. Susan is dit tijdperk echter ontgroeid,' staat eronder. De egokrenking amper te boven gekomen, hoor ik mijn naam schallen en leg het blaadje, helemaal onder op de stapel, terug.

De lenzen moeten uit, ik krijg druppels in mijn ogen en mag weer in de wachtkamer plaatsnemen tot de oogarts me roept. En dat is gek – zonder lenzen in het openbaar zijn, bedoel ik. Tijdschriften kunnen niet meer gelezen worden en mensen kijken is er niet meer bij. Geen idee of de vlek die naast me is gaan zitten een lekker ding is. Ik glimlach voor de zekerheid maar even vaag in zijn of haar richting.

Dat had ik beter niet kunnen doen. De man begint tegen me te praten over het weer, dan over zijn ogen (hij gaat ze laten laseren, de durfal) en voordat ik het weet, zijn we in een aangenaam en levendig gesprek verwickeld over muziek en de laatste film van Tarantino. Ten slotte vraagt hij of ik eens een kop koffie met hem wil gaan drinken. Ik weiger, oppervlakkig als ik ben, omdat de goede man wel een haakneus of een enorme overbeet kan hebben.

Blind dates zijn niets voor mij. Bij de jeugd schijnt dit helemaal in te zijn. Susan is dit tijdperk echter ontgroeid.

'De minnaar wil plezieren, maar ook
beheersen, verwonden. Zijn merkteken
achterlaten in het vlees van zijn
minnares. Ik was hier. Jij was van mij.
Ik heb je voor altijd veranderd.'

UIT: 'ZOALS JIJ BEMINT', SUSAN SMIT

'LUST LEEFT IN DE VERONDERSTELLING DAT
ZE NIET GEBLUST KAN WORDEN,' ZEI ZE,
'ANDERS ZOU HIJ EEN NIETSEZGENDE
SMEULEND VUURTJE ZIJN IN PLAATS VAN
EEN UITSLAANDE BRAND, MAAR HIJ LEGT HET
UITEINDELIJK AF TEGEN DE VERSTIKKENDE
DEKENS VAN DE BEVREDIGING.'

UIT: 'ZOALS JIJ BEMINT',

SUSAN SMIT

DE DRAF ERIN ZETTEN

Iedere keer als ik naar de sauna ga, moet ik iets van gêne overwinnen voor ik mijn badjas aan het haakje hang, terwijl ik mezelf vervloek om mijn preutsheid en besluit me er niets van aan te trekken. Zo vergaat het me ook elke keer als ik een seksscène moet schrijven. Het punt is: je weet dat je moeder het ook gaat lezen. En die buurman die jou altijd van top tot teen checkt.

Bij de roman die ik nu aan het schrijven ben, moet het geveerde rampe-tampen ook nog eens vanuit een man beschreven worden. Thomas is bovendien een querulant, een donkere, hedonistische figuur die de woorden 'liefde bedrijven' echt niet zonder te lachen uit zijn mond krijgt. Deze man heeft het over 'neuken', dat is duidelijk. Die seksscène moet geschreven, want niets is erger dan een auteur die eindeloos erotische spanning opbouwt en hem dan, op het moment suprême, lafhartig uit de weg gaat: 'Hij droeg haar naar het bed. De volgende ochtend...'. Het is de literaire variant van een filmcamera die bij de eerste liefkozingen van de acteurs richting de kledingstukken op de vloer zwenkt. Bloedirritant.

Zodra een schrijver zich van erotische passages bedient, gaat er bij lezers en recensenten een aantal wonderlijke mechanismen werken. Aha, denkt men, dát vindt de auteur dus lekker! Nee-hee, dat vindt het personage dus lekker. Bij, ik noem maar wat, een passage waarin iemand met smaak een biefstuk verorbert, denkt geen mens: zo, dus Susan houdt van biefstuk. Susan is vegetarisch, denkt de goed ingelichte lezer dan misschien, maar dat betekent natuurlijk niet dat ze niet kan beschrijven hoe haar personage met smaak een biefstuk verorbert. Heus, wil ik maar zeggen, ik put niet uit mijn persoonlijke tussenlakense avonturen als ik schrijf. Een ander merkwaardig mechanisme: men denkt dat de auteur opgewonden raakt van de zelfgeproduceerde erotica. Een recensent durfde eens te schrijven dat Saskia Noort *Nieuwe burens* vast met één hand had geschreven, insinuerend dat de

4

'IK ZIE ONS NOG ZITTEN IN DE KRAPPE BOVENKAMER
DIE IK HUURDE. IK WAS BEZIG EEN MAALTIJD TE
BEREIDEN OP HET ARMOEDIGE EENPITTERTJE DAT
MIJN HOSPITA MET FRISSE TEGENZIN TOELIET,
HIJ ZAT IN DE FAUTEUIL BIJ DE RADIO TE
LUISTEREN NAAR EEN STRIJKCONCERT.
IN GEDACHTEN HAD HIJ ZIJN CELLO TUSSEN ZIJN
BENEN, DAT KON IK ZIEN. TOEN HEB IK GEDACHT:
GELUKKIGER KAN EEN MENS NIET ZIJN.'

UIT: 'ZOALS JIJ BEMINT',

SUSAN SMIT

'DE MEESTE MENSEN BLIJVEN
NIET BIJ HUN GELIEFDE VANWEGE
DE TOEKOMST DIE ZE SAMEN WILLEN
OPBOUWEN, MAAR VANWEGE HET VERLEDEN
DAT ZE HOPEN TERUG TE VINDEN.'

UIT: 'WAT ER NIET MEER IS',

SUSAN SMIT

WEER ALLEEN

Mensen vroegen me voortdurend met een meelevende blik hoe het met me gaat. Dan zei ik dat ik treurige momenten heb, maar dat het over het algemeen goed gaat. Om eerlijk te zijn zorgde ik ervoor dat ik het te druk had om te voelen hoe het met me ging. Vervolgens wilden ze weten waaróm ik het had gedaan. Ook daar had ik een zeer plausibel verhaal voor dat ik mezelf keer op keer hoorde vertellen, in dezelfde bewoordingen. Totdat ik eindelijk het antwoord durfde te geven dat het dichtst bij de waarheid lag: ik weet het niet.

Ineens, als je even niet oplet, ontglipt je de noodzaak om bij je geliefde te zijn. Dat 'moeten' dat ervoor zorgde dat je ooit koste wat kost bij hem wilde zijn, is weg – en dat is alsof je eigen hart je een vuile streek levert. Gevoelens zijn vergankelijk, zelfs de meest hevige gevoelens. Dat is, zeker in de liefde, een onverdraaglijke gedachte, maar toch is het waar. Je kunt iemand met heel je wezen hebben bemind, begeerd, aanbeden en dan ineens is de noodzaak om bij die persoon te zijn weg. Je gelooft het aanvankelijk niet en vervolgens wil je de oude gevoelens terugroepen, maar ze zijn al door je vingers geglipt.

Weggaan of blijven? Kun je überhaupt iemand verlaten van wie je nog houdt? Dan houd je op met denken en afwegen en is daar het onverbidde-lijke besef: het is afgelopen. De tragiek van de liefde is dat je dat inzicht zelden allebei tegelijkertijd hebt. Een van de twee blijft verbijsterd, boos of gekwetst achter. Ditmaal was ik de beul.

Vanaf het moment dat het hoge woord eruit was, verdween M. abrupt uit mijn leven. Hij liep de deur uit met een grote weekendtas en trok in bij een vriend. Ik dwong mezelf te erkennen dat we 'uit elkaar waren', maar het gegeven kwam me absurd voor. Twee dagen lang kwam ik niet buiten, liet telefoon en deurbel rinkelen, at nauwelijks en liep als een zombie door het lege huis. Ik wilde de stilte niet opvullen, maar keihard de leegte voelen.

zijn ze echt en zichzelf. Het lijkt wel of emoties worden uitvergroot om authentiek over te komen. Mensen die hun emoties eerst in stilte doorvoelen en verwerken en dan pas met een genuanceerde reactie komen, met oog voor de gevoelens van de ander, worden oppervlakkig of zelfs kil en berekenend gevonden. Het is de omgekeerde wereld.

Hoog tijd dus om een lans te breken voor de subtiële, bescheiden, genuanceerde mens met zelfreflectie. De emoties van een persoon die deze niet onmiddellijk en met kracht uit, zijn niet minder waard. En ze zijn zeker niet minder diep gevoeld. Zo'n persoon heeft een net zo rijk gevoelsleven – waarschijnlijk nog wel rijker dan dat van de emotioneel incontinenten, *pardon my French*. Kwestie van beschaving en zelfrelativering.

'Ze gleed het bed uit, pakte haar kleren van de grond,
liep op haar tenen de slaapkamer uit met het loodzware
en tegelijk vederlichte gevoel dat het voorbij was.
Het was een vlucht vooruit. Een helder moment.
Haar vroegere zelf greep in om aan haar vervormde
zelf te ontsnappen.'

UIT: 'ZOALS JIJ BEMINT', SUSAN SMIT

Leer van mijn fouten

- ♥ Als het uitgangspunt 'pick your fights' uiteindelijk betekent dat je negentig procent van de gevallen voorbij moet laten gaan om niet steeds ruzie te hebben, dan is er iets mis.
- ♥ Vertrouw bij het nemen van beslissingen over de liefde (en over al het andere, eigenlijk) op de wijsheid van je lichaam. Intuïtie laat zich voelen in een energiek gevoel in je buik, in haartjes die overeind gaan staan, in weerstand in je benen. Vergeet voor- en tegenlijstjes, want die brengen je alleen maar verder weg van wat je eigenlijk al weet. Het verstand is er niet om keuzes te maken, maar om ze te begrijpen.
- ♥ Je geliefde zou je een beter gevoel over jezelf en de wereld moeten geven, geen slechter gevoel.
- ♥ Liefde doet geen pijn. Gebrek aan liefde doet pijn.
- ♥ Als je de juiste man hebt ontmoet, hoef je geen twijfels te overschreeuwen, geen zorgen onder het tapijt te schuiven, geen gedrag te vergoelijken. Het klopt en achter de vlinders in je buik voel je een innerlijke rust.
- ♥ Teken geen koopcontract voor een huis met iemand die je een halfjaar kent.

Geef me geen garanties.

Doe geen beloften, geef geen enkele toezegging,

leg geen eed af. Blijf gewoon als je samen

met mij wilt zijn.

Kader niet in, stippe! niet uit, beitel niets

in steen, maar kies elke dag opnieuw.

Verstik onze liefde niet met zogenaamde

zekerheden, maar laat haar vrij bewegen.

Laat haar komen zoals ze komt.

NEE, IK WIL NIET

Op premièrefeestjes zijn altijd wel een paar journalisten van De Bladen. Ze stellen zich aan het einde van de rode loper op en duiken op als je nog amper bent gekomen van het circus, nemen het gesprek onopvallend op met hun telefoon, melden niet voor welk tijdschrift ze werken en beginnen bruusk vragen op je af te vuren. Die je van schrik ook gewoon beantwoordt. Na een paar schijnbewegingen (wat draag ik, wanneer komt er weer een boek uit) komt hij of zij met de hamvraag op de proppen: is er binnenkort een feestje te verwachten? Oftewel: hebben P. en ik huwelijksplannen?

We voldoen immers aan alle randvoorwaarden: een serieuze relatie, samenwonend en bepaald geen twintig meer. P., als ik die al heb meegekregen naar het event, heeft zich tegen die tijd bij de bar verschanst (zodra één fotograaf 'Nu eentje alleen, Susan' zegt is dat zijn *cue* om de benen te nemen). Ik begin aan mijn gebruikelijke uiteenzetting over hoe een bruiloft niet mijn meisjesdroom is en een relatie niets wint bij een boterbriefje. Doorgaans sluit ik olijk af met: 'Maar als ik in mijn leven met iemand ga trouwen, dan is het met P.'

Toch is het oordeel voelbaar in de stilte die valt. 'Zoveel houwen ze blijkbaar niet van mekaar.' In het periodiek of op de website lees je dan terug dat de relatie wankelt (met een oude, opgediepte paparazzifoto ernaast waarop P. en ik neutraal kijkend en zonder elkaars hand vast te houden over straat wandelen), dat ik niet meer in de liefde geloof of zelfs dat ik een huwelijksaanzoek (?) heb geweigerd.

Het is een vreemd gebruik, dat trouwen. Wat is een huwelijk eigenlijk? Twee mensen verklaren bij elkaar te blijven tot de dood hen scheidt – of welk ander willekeurig conflict dan ook. Nou, dat doen wij ook. P. en ik. Zolang we dat willen, blijven we bij elkaar. Dat hebben we, zonder inmenging van staat of kerk, helemaal zelf besloten. En dat scheelt al gauw een gênant vrijgezellenfeest waar alleen de organisatoren de lol van inzien, een trouw-